

DESPLEGAMENT DEL CURRÍCULUM A L'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

- 1** **Introducció** PÀGINA 2
- 2** **Aspectes bàsics de la proposta curricular competencial** PÀGINA 3
- 3** **Estructuració dels continguts** PÀGINA 5
- 4** **Estratègies i metodologia** PÀGINA 8
- 5** **L'avaluació** PÀGINA 10
- 6** **Autonomia curricular dels centres docents** PÀGINA 10
- 7** **La programació** PÀGINA 11
- 8** **Exemple d'unitat de programació** PÀGINA 14

1 Introducció

El decret 142/2007, de 26 de juny (DOGC núm. 4915), d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, estableix que correspon als centres docents el desenvolupament del currículum, i el defineix com el conjunt de competències bàsiques, objectius, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació.

El desenvolupament del currículum a cada centre i a cada aula implica disposar d'autonomia curricular, és a dir, que l'equip docent responsable de la seva aplicació pugui adaptar el currículum a les característiques del grup de nens i nenes i a la situació socioeconòmica i lingüística del centre i del seu entorn social.

Després d'una lectura atenta i reflexiva del currículum i atès que els centres ja disposen d'un desplegament curricular, caldrà revisar els actuals documents de centre per tal d'ajustar-los al nou marc, ja que en el decret es redefeixen el projecte educatiu, el projecte lingüístic i el projecte curricular.

L'esmentat decret estableix, en el seu articulat, que cada centre elaborarà el projecte educatiu, i el defineix com aquell document de centre en el qual, a més dels valors, objectius i prioritats d'actuació, s'especificaran els principis bàsics per al desenvolupament curricular i el tractament transversal en les àrees de l'educació en valors.

El projecte educatiu tindrà en compte les característiques de l'entorn social, cultural i sociolingüístic del centre; farà palès el respecte al principi de no discriminació i d'inclusió educativa com a valors fonamentals; i establirà els principis per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat i l'acció tutorial, així com per a l'elaboració del pla de convivència i del projecte lingüístic del centre.

Pel que fa al desenvolupament curricular, els centres hauran de prendre decisions sobre:

- la concreció dels criteris metodològics, organitzatius i d'avaluació,
- l'organització de les hores dedicades a cada àrea,
- la distribució dels continguts al llarg de cada cicle,
- les mesures adequades d'atenció a la diversitat,
- els mecanismes per organitzar el reforç dels aprenentatges.

En aquest procés de revisió del projecte educatiu s'ha de plantejar també l'actualització de la resta de documents de centre.

En el projecte lingüístic, els centres han d'organitzar i gestionar l'ús de les diferents llengües al centre i el seu tractament curricular.

Cal tenir present que els canvis que es fan en les normatives no comporten la modificació del què, el com i el per a què s'ensenya, ni vol dir desestimar tot allò que s'ha fet servir fins ara, sinó que vol dir revisar, i si cal millorar, les propostes, les activitats i les estratègies didàctiques que han servit a l'alumnat per aprendre i gaudir amb aquests aprenentatges.

Per tant, es tracta d'orientar el debat amb referència al canvi curricular i dirigir-lo cap a un diàleg pedagògic entre tots els membres de l'equip docent, per visualitzar i revisar les finalitats educatives dels actuals

documents de centre i adaptar-los a les noves propostes curriculars. Una revisió conjunta de tot l'equip per actualitzar què i com ensenyar, per educar i formar persones autònomes com més competents millor per exercir com a ciutadans i ciutadanes responsables i participatius.

2 Aspectes bàsics de la proposta curricular competencial

La nova mirada que suposa un currículum orientat a l'adquisició de competències estableix que la finalitat de l'educació obligatòria és aconseguir que els nois i les noies adquireixin les eines necessàries per entendre el món i esdevinguin persones capaces d'intervenir activament i crítica en la societat plural, diversa i en canvi continu que els ha tocat viure. En aquest sentit, un currículum per competències significa ensenyar per aprendre i seguir aprenent al llarg de tota la vida. Esdevenir "competent" implica fer-se conscient que el procés d'ensenyament i d'aprenentatge té un recorregut que va més enllà de l'escolaritat obligatòria.

Aquesta proposta es vincula amb la concepció constructivista de l'aprenentatge, d'acord amb la qual aprendre consisteix a integrar i relacionar noves informacions amb els coneixements preexistents per tal que el coneixement sigui significatiu i aplicable. Atès que no es tracta d'emmagatzemar informació, esdevé fonamental que l'alumnat aprengui a cercar-la i a interpretar-la a la llum de les raons del coneixement per tal de construir interpretacions pròpies.

Algunes de les claus per entendre què ens aporta la idea d'aprenentatge per al desenvolupament de competències són: la **integració de coneixements**, la **funcionalitat dels aprenentatges** i l'**autonomia personal** de l'alumnat que permet prendre consciència del propi procés d'aprenentatge.

- 1** La idea d'**integració de coneixements**, tant els propis d'una àrea com aquests amb els d'altres àrees, tant els conceptuals com els procedimentals i actitudinals.

La mateixa definició anterior estableix que un aprenentatge per competències consisteix en l'aplicació de coneixements (saber), habilitats (saber fer) i actituds (saber ser i saber estar) per a la resolució de problemes en contextos diferents, amb qualitat i eficàcia.

Ser capaç d'actuar en situacions de l'entorn comporta afrontar la seva complexitat i la necessitat de tenir en compte i d'interrelacionar variables molt diverses, de saber utilitzar models comunicatius i instruments diferents per tal de compartir informacions, dades i opinions, de saber treballar junt amb els altres, promoure iniciatives i prendre decisions. Això vol dir que el currículum, tot aprofundint en un coneixement específic, ha de promoure que l'alumnat desenvolupi la capacitat de connectar aquest coneixement amb el d'altres disciplines, per actuar en el seu entorn personal i resoldre situacions i problemes de la vida quotidiana.

En relació amb aquesta transversalitat del coneixement, els continguts de les diferents àrees s'haurien de plantejar des d'un enfocament transdisciplinari per al desenvolupament de les competències bàsiques. Aquest enfocament suposa establir un mapa de la transversalitat dels continguts. És a dir, buscar les interseccions dels continguts de les diferents àrees i seqüenciar-los de forma coherent, evitant les repeticions, evidenciant els obllits i prenent decisions sobre què, qui i quan s'ensenya.

Algunes qüestions que podrien ajudar als equips docents a reflexionar sobre la transversalitat de les decisions que es prenen en relació amb el currículum poden ser:

- Es prenen acords per seleccionar i seqüenciar continguts comuns de diferents àrees.
- La seqüència didàctica se centra en l'estudi de fets, fenòmens o problemes des d'una visió global.
- Es realitzen projectes transversals a nivell de centre com ara: setmana cultural, jornades solidàries, tallers interdisciplinaris...

2 La **funcionalitat** dels aprenentatges (aplicació dels coneixements en diferents situacions i contextos) ha de tenir en compte que l'organització dels diversos tipus de continguts (conceptes, procediments i actituds) és el mitjà a través del qual es poden comprendre i interpretar fets, situacions i problemes. En la mesura que l'alumnat pren consciència que el que ha après serveix per comprendre i proposar solucions a problemes coneguts, propers i reals, reconeix el valor dels continguts apresos.

Per assegurar la funcionalitat dels aprenentatges el professorat, ha de donar rellevància a la seva contextualització. En l'estudi dels diferents temes cal crear situacions didàctiques que permetin la transferència d'informació per facilitar la interpretació dels problemes a diferents nivells.

La idea d'aplicació comporta ser capaç d'utilitzar un coneixement ja conegut en la comprensió i resolució de situacions noves, és a dir, no analitzades explícitament a l'aula. Això vol dir que les activitats a plantejar per avaluar si l'alumnat ha desenvolupat una determinada competència no poden ser totes de tipus reproductiu d'allò que s'ha dit o s'ha exemplificat. En canvi, han de possibilitar que l'alumnat mostri que és capaç d'aplicar el coneixement après en l'anàlisi de nous problemes i en la presa de decisions en relació amb temàtiques diverses, de manera argumentada i fonamentada en sabers i en valors.

Algunes qüestions que podrien ajudar els equips docents a reflexionar sobre les decisions que es prenen en relació amb la funcionalitat del currículum poden ser:

- Els continguts que es treballen a l'aula estan relacionats amb fets reals o amb problemes quotidians.
- Es treballa a partir de notícies de l'actualitat.
- Es dóna importància a aspectes procedimentals basats en l'experimentació, el treball de camp o la manipulació.
- Els coneixements es tradueixen en actituds i accions quotidianes, tant individualment com col·lectivament.

3 L'**autonomia personal** (adquisició de les eines per aprendre, prenent consciència del propi procés d'aprenentatge, tant individual com col·lectiu) ha de fomentar que l'alumnat prengui consciència del propi procés d'aprenentatge i també que aquest aprenentatge s'enriqueix en la mesura que es comunica i es comparteix amb els altres. En aquest sentit pren una gran rellevància el paper de la llengua en la construcció i comunicació del coneixement ja que és l'eina que permet reconstruir el coneixement.

Aquest procés requereix l'ús de les habilitats discursives de la llengua, que permeten comunicar i participar en la construcció compartida del coneixement.

Així doncs, ensenyar i aprendre és un procés d'interacció i de comunicació en què el diàleg adquireix gran rellevància. Els discursos a l'aula s'han de produir entre l'ensenyant i l'alumnat, i entre l'alumnat mateix. En aquest context, l'ensenyant no es limita a donar informació, sinó que posa en contacte l'alumnat amb la informació, facilitant-li les eines del llenguatge i del pensament, que permeten transformar-la en coneixement. S'han de crear situacions didàctiques adequades perquè aquest coneixement pugui ser contrastat i discutit per l'alumnat en el seu treball a l'aula.

La reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge (metacognició) cal que formi part de la programació, i que es proposin tasques que la possibilitin, de manera que esdevingui un mitjà per tal que l'alumnat compregui allò que fa.

Heus aquí algunes qüestions que podrien ajudar els equips docents a reflexionar sobre l'adquisició de cotes d'autonomia per part de l'alumnat a través de la transferència d'estratègies per aprendre a aprendre:

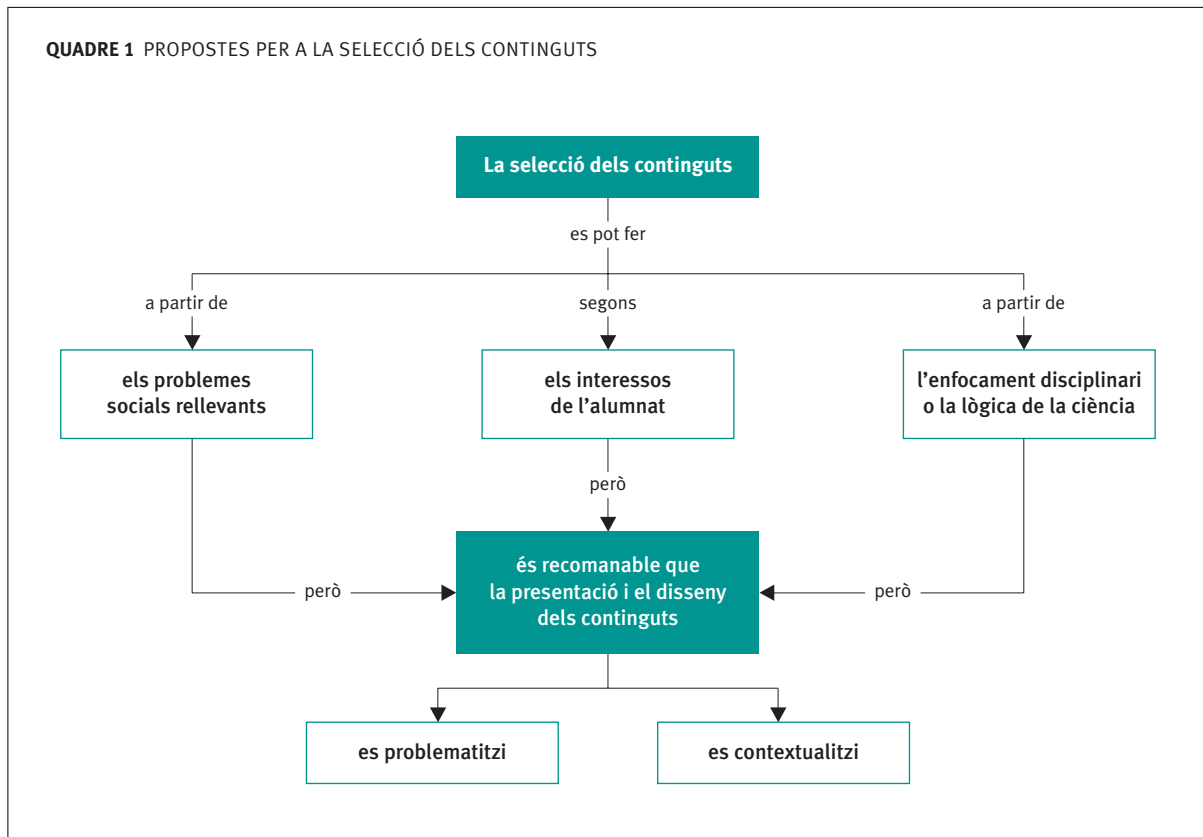
- L'alumnat sap gestionar el treball en grup de forma cooperativa.
- Les estratègies per a l'avaluació dels aprenentatges tenen en compte la gestió de l'error a través de l'autoregulació.
- L'alumnat, en algun moment, ha de prendre decisions sobre què i com aprendre.

3 Estructuració dels continguts

Quan es fa una lectura dels continguts curriculars, la primera percepció és que són molts i que no hi ha prou temps per aconseguir que la majoria de l'alumnat els aprengui de manera significativa. I, tot i així, moltes vegades es constata que encara la llista s'hauria d'ampliar, que hi ha conceptes que no estan citats i són importants en un ensenyament bàsic.

Per tant, la feina de seleccionar, distribuir i organitzar els continguts al llarg del cicle és molt necessària i important. Comporta tenir en compte que no tots els continguts tenen la mateixa rellevància. A més, cal no oblidar que un canvi de currículum no significa que s'hagin de canviar totalment els programes. El que cal és que les noves propostes siguin el marc per a afavorir l'aprenentatge significatiu i la millora educativa: la integració o l'assimilació de les noves idees dintre de la cultura docent per fer possible que aquesta vagi evolucionant per donar resposta a les necessitats dels futurs adults, que són l'alumnat dels centres educatius.

QUADRE 1 PROPOSTES PER A LA SELECCIÓ DELS CONTINGUTS

criteris a tenir en compte en la selecció i l'organització dels continguts

1. Aprenentatges clau

Cal seleccionar els continguts en funció dels aprenentatges clau o dels models teòrics escollits com a principals referents per aconseguir els objectius del procés d'ensenyament establert en el projecte educatiu. Els continguts (conceptes, procediments i actituds) no tenen gaire sentit tractats d'una forma aïllada, sinó en el marc d'una idea general, que n'interrelaciona moltes altres. Per tant, quan es prepara una unitat de programació o un projecte, és important tenir ben clar quina és aquesta gran idea que es vol treballar i, al seu voltant, quins són els continguts més adients per vehicular aquesta idea general. Sovint, per preparar la selecció dels continguts que s'han de treballar pot ser útil fer un mapa conceptual que en posi de manifest la jerarquització, així com les seves interrelacions.

2. Priorització

No tots els continguts associats a un aprenentatge clau tenen la mateixa importància, tant pel que fa a la seva característica de coneixement bàsic com al temps necessari per al seu aprenentatge. Moltes vegades, el context seleccionat ja condiciona que es prioritzin uns continguts per damunt d'altres. Però, davant del dubte, les preguntes que poden ajudar a prendre decisions són del tipus: "Si hagués de restringir el nombre de continguts a ensenyar, quins prioritzaria?".

3. Ordenació

També cal tenir en compte que no tots els continguts tenen el mateix grau de dificultat. Alguns estan més a prop de les intuïcions de l'alumnat, del coneixement quotidià, mentre que d'altres són més abstractes i allunyats de les seves vivències, per la qual cosa cal dedicar més temps al seu ensenyament. També uns

són més complexos i abstractes que d'altres. Cal, per tant, partir del que s'anomena "la demanda d'aprenentatge" d'un determinat contingut a l'hora de preveure el temps necessari i les activitats concretes per treballar-lo.

4. Seqüenciació

En el moment de seqüenciar els continguts s'haurà de tenir en compte el procés de resolució del problema escollit com a context d'aprenentatge -perquè sigui coherent-, i el grau de dificultat. És convenient començar pels continguts més intuïtius i senzills, i anar augmentant progressivament el nivell de complexitat i d'abstracció. Sempre, però, tenint present que l'alumnat ha de percebre que els continguts que va aprenent li serveixen per interpretar i resoldre una determinada situació inicial. No té massa sentit començar plantejant un problema, o una situació, per motivar l'alumnat i després no utilitzar-lo per al desenvolupament dels aprenentatges clau.

5. Transferència del coneixement

No s'ha de pensar que els continguts s'aprenen a partir d'una única unitat de programació o projecte. Normalment, s'introdueixen en una, però la seva interiorització requereix aplicar-los en contextos diferents, i utilitzar-los tot augmentant-ne el grau de complexitat. Per tant, més que dedicar molt de temps a l'estudi d'un determinat aprenentatge clau -fins que es consideri que està ben après-, és millor retornar al mateix en d'altres unitats, projectes i en d'altres cursos, treballant-lo en contextos diferents, revisant el que semblava ja après i ampliant-lo. També cal tenir present que el temps d'ensenyament no necessàriament coincideix amb el d'aprenentatge. Moltes vegades l'alumnat reconeix que comprèn una idea o un concepte, en situacions diferents d'aquelles en que va començar a aprendre aquella idea o aquell concepte.

6. Transdisciplinarietat

Alguns continguts es treballen des de diferents àrees, i sovint des de punts de vista diversos. A l'hora de programar cal preguntar-se amb quins continguts d'altres disciplines connecten els nous aprenentatges. Molt especialment cal tenir-ho en compte a l'hora de treballar continguts relacionats amb processos generals, o bé associats a contextos d'aprenentatge determinats.

7. Integració

Cal dedicar temps a treballar els procediments i les actituds, tenint en compte, però, que no és possible deslligar-los dels conceptes. Si són transversals, cal preguntar-se sempre si s'han començat a treballar des d'alguna altra àrea, i plantejar-se com s'ajuda a connectar els nous aprenentatges amb allò que l'alumnat ja sap, tot aprofundint en l'especificitat de la seva aplicació a l'àrea. En tots els casos cal planificar el temps necessari.

8. Problematització

La creació d'activitats didàctiques, amb un plantejament de temes de forma problematitzada, a partir d'interrogants o formulació d'hipòtesis relacionats amb fets reals, amb problemes quotidians o d'abast significatiu per a l'alumnat, esdevé una forma d'aprenentatge estimulante ja que permet identificar problemes, aprendre a fer-se preguntes, representar-se com haurien de ser les coses, copsar la utilitat dels aprenentatges per entendre com és el món on vivim.

4 Estratègies i metodologia

El currículum té com a principal novetat el fet de considerar com a eix del procés educatiu les competències que l'alumnat necessitarà per desenvolupar les seves funcions en la societat, en la seva futura vida laboral, així com per resoldre problemes i situacions amb què es trobarà al llarg de la seva vida. En conseqüència s'han de seleccionar les estratègies necessàries perquè l'alumnat aprengui a utilitzar els recursos necessaris, els coneixements, les habilitats i les actituds, d'una manera flexible, adequada i en tota la seva complexitat, en contextos i situacions canviants i diversos.

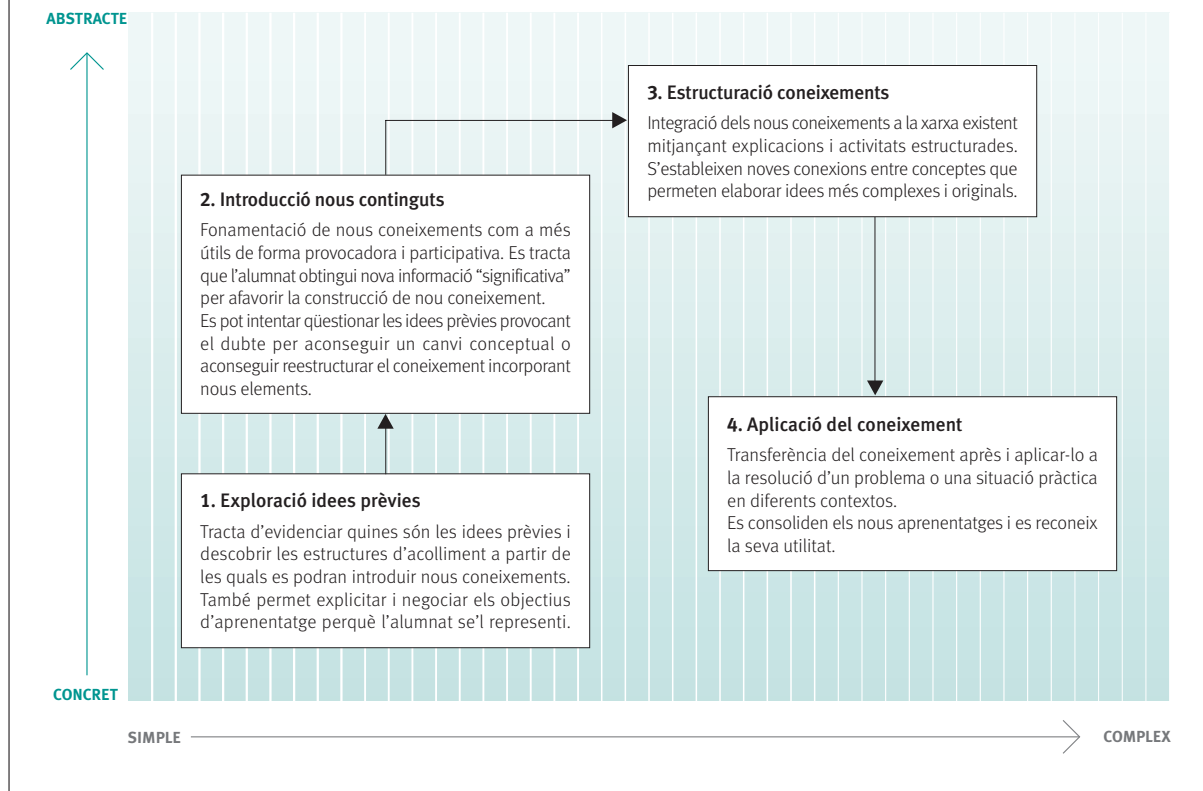
Però, si es vol que l'alumnat desenvolupi aquestes competències, caldrà una coordinació eficaç, que superi la simple informació sobre els continguts de les diferents àrees i que faci possible que l'alumnat relacioni els aprenentatges proposats en les diferents àrees curriculars. Aquesta coordinació exigeix:

- posar-se d'acord en la metodologia que entre tots es treballarà (molt especialment en allò que fa referència a les estratègies d'aprenentatge);
- treballar articuladament les diferents estratègies i tècniques d'aprenentatge, les habilitats comunicatives, i els diferents tipus de text i les habilitats cognitivolingüístiques (descriure, explicar, argumentar...);
- acordar l'avaluació que es farà i com es tindran en compte, en aquesta, els aspectes transversals.

Atès que, d'acord amb el que s'acaba de dir, aprendre no és la simple adquisició de coneixements, sinó el desenvolupament de la capacitat d'utilitzar-los, és molt important prendre com a punt de partida, d'una banda, els coneixements que ja té l'alumnat i, d'una altra, fer referència a dubtes i problemes rellevants, i a situacions que tinguin, personalment i socialment, sentit per a qui aprèn.

L'aprenentatge es definirà per la seva potencialitat per construir nous coneixements i d'altres recursos necessaris per actuar de manera reflexiva. Cal fer evolucionar el pensament de l'alumnat des de les seves concepcions inicials fins a la construcció de nous coneixements que siguin significatius i aplicables. Per aconseguir-ho, cal tenir molt en compte el procés d'ensenyament i d'aprenentatge que cal seguir, de manera que, partint del més simple i concret es vagi cap al més complex i abstracte, seguint les fases que tenen en compte la lògica de qui aprèn, com es pot veure al quadre següent:

QUADRE 2 FASES D'ENSENYAMENT I D'APRENTATGE

Font: JORBA, J. i CASELLES, E. (1996) *La regulació i autoregulació dels aprenentatges*. ICE-UAB.

El **treball per projectes** és una metodologia que exemplifica els plantejaments exposats en relació amb l'adquisició de les competències bàsiques, atès que:

- Parteix d'un tema, problema o centre d'interès negociat amb l'alumnat.
- Fa protagonista l'alumnat en la construcció del propi coneixement perquè focalitza el desig de saber coses noves, la formulació de preguntes, la reflexió sobre el propi saber, la recerca de nous coneixements i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge.
- Dóna gran rellevància al treball cooperatiu. S'elaboren preguntes o hipòtesis, es prenen decisions sobre el repartiment de tasques i es posa en comú el resultat de les tasques individuals i s'elabora col·lectivament el resultat.
- Incentiva processos d'investigació que suposen cercar, seleccionar i interpretar informació a través de fonts diverses, formular nous dubtes i noves preguntes i establir relacions amb altres problemes.
- Es transfereixen estratègies per aprendre: es representa el procés de construcció de coneixement, s'avalua el que s'ha après i com s'ha après.
- S'activa la comunicació, el diàleg i la discussió en petit i en gran grup per construir coneixement de forma compartida.

5 L'avaluació

L'avaluació com a reguladora de tot el procés d'ensenyament i d'aprenentatge ha de ser coneguda i coordinada per tot el professorat. Ha de permetre decidir i adaptar les estratègies pedagògiques a les característiques de l'alumnat i constatar el seu progrés a mesura que avança en els aprenentatges.

És una eina bàsica que ha de permetre determinar el grau en què es van aconseguir les intencions educatives i ha de donar elements per a la reflexió i revisió de la pràctica docent per aconseguir canvis i millores en el procés d'ensenyament i d'aprenentatge. Ha de ser una part fonamental en la programació, en el disseny i la realització de les activitats d'aprenentatge.

Ha de permetre que l'alumnat conegui i contrasti l'assoliment aconseguït de les competències que són l'objectiu de l'aprenentatge, a través de l'anàlisi de tot el procés d'ensenyament i d'aprenentatge. Alhora ha de fomentar la participació de l'alumnat que haurà d'implicar-se essent conscient i reflexionant sobre què aprèn, està aprenent o ja ha après, i intervenint en la recerca de solucions a les seves dificultats d'aprenentatge. Ha de tenir en compte tant la participació individual com col·lectiva i contemplar la valoració independent d'aquests dos tipus de participació en les activitats de grup.

Cal utilitzar la diversitat d'instruments d'avaluació: discussions en gran i en petit grup, preguntes i respostes orals, treballs individuals i en petit grup, exposició a l'aula dels treballs, problemes o investigacions fetes, realització de proves, etc. El coneixement explícit per part de l'alumnat dels criteris de correcció de cada instrument, alhora que facilita l'aprenentatge, dóna eines per a nous aprenentatges. Tots aquests instruments es complementen i proporcionen informació al professorat i a l'alumnat i han de ser utilitzats en tots els moments del procés amb la finalitat de detectar, seguir, regular i retroalimentar el procés d'ensenyament i d'aprenentatge.

L'avaluació serveix per conèixer els resultats de l'aprenentatge (avaluació sumativa), per regular les dificultats i els errors de l'alumnat (avaluació formativa) i per afavorir que l'alumnat vagi aprenent a regular-se autònomament (avaluació formadora: autoavaluació i coavaluació). Per fer això cal seleccionar els continguts que resultin més significatius i aplicar una avaluació que sigui útil per a l'activitat docent, gratificant per a l'alumnat en el seu aprenentatge i orientadora per al professorat i per a l'alumnat en les seves actuacions.

S'ha de compartir amb l'alumnat el procés avaluador, fent-lo partícip i protagonista del seu procés d'aprenentatge. L'avaluació és un procés constant al llarg del procés d'ensenyament i d'aprenentatge que cal planificar en tres moments clau: en l'avaluació inicial o diagnòstica, en l'avaluació mentre s'està aprenent i en l'avaluació final, regulant-ne el procés d'ensenyament i d'aprenentatge i les dificultats i els errors de l'alumnat.

6 Autonomia curricular dels centres docents

El currículum facilita un marge força ampli per a la definició de projectes propis i contextualitzats, i reforça l'autonomia de centres cap a la definició del seu projecte educatiu.

S'estableix una assignació horària global d'etapa de les àrees i una assignació horària mínima per cicles. La diferència entre les hores globals i les hores de compliment mínim més les hores de lliure disposició

ofereix un marge prou ampli perquè els centres puguin implementar projectes interdisciplinaris o globalitzats, tenint present els percentatges de temps destinats a les diferents àrees.

Els centres han d'anar definint el seu projecte educatiu sense perdre de vista que les decisions sobre l'organització del currículum, dels espais, del temps, estan al servei de les finalitats educatives que es proposin.

El canvi de currículum pot encetar un debat de fons en el si dels claustres perquè les decisions que prenguin estiguin, d'una banda, fonamentades i compartides i, d'una altra, vinculades a processos de formació, de reflexió sobre la pràctica i d'innovació.

Heus aquí algunes propostes per dinamitzar aquest debat:

- Optimitzar i revisar els canals de discussió i participació del professorat en cada centre (equips docents, coordinacions de cicle, etc.).
- Valorar i compartir “bones pràctiques”, potenciant el treball en equip i l'intercanvi d'experiències amb d'altres centres.
- Reflexionar i prendre decisions referents al desenvolupament de les competències bàsiques:
 - Identificar quin és el punt de partida (aprofitar actuacions fetes, com per exemple, la reflexió i la presa de decisions tenint en compte els resultats de les proves de competències bàsiques).
 - Determinar la contribució de les diferents àrees a l'adquisició de les competències bàsiques.
 - Prioritzar quines competències convé treballar (per a tot l'alumnat, per a cada cicle...).
 - Prendre acords per treballar-les a l'aula.
 - Proposar quin tipus de formació s'ajusta a les necessitats detectades.

7 La programació

El currículum estableix, per a cada cicle, els continguts i criteris d'avaluació que el centre distribuirà i seqüenciarà, al llarg del cicle, i concretarà en unitats de programació i/o projectes de treball interdisciplinaris.

En els continguts del currículum de cada cicle s'hi han integrat els tres tipus: fets i conceptes, procediments i actituds i valors, ja que per poder desenvolupar la competència cal que es treballin de forma integrada.

En cada cicle es farà, com a mínim, un treball o projecte interdisciplinari de caire competencial sobre un aspecte de la realitat, amb activitats que requereixin l'aplicació de coneixements de diverses àrees.

La programació consisteix en la planificació de la tasca educativa adreçada a l'alumnat de cada cicle de l'etapa, i comporta la necessitat de prendre decisions en relació amb les opcions metodològiques, organitzatives i d'avaluació, concretant les activitats que es faran, la seva distribució i temporització al llarg des cursos. Aquestes decisions han de tenir com a referent el projecte educatiu de centre i el currículum establert. La programació permet fer el seguiment de les actuacions previstes per tal de modificar-les, adaptar-les i millorar-les, quan calgui.

La programació, que es formalitza en un document, esdevé una eina útil per l'equip de mestres ja que permet reflexionar sobre la seva tasca educativa, tenir constància del que es treballa amb l'alumnat de forma simultània i poder establir connexions entre les diferents àrees i projectes. I també per al centre, perquè permet fer el seguiment de la progressió dels aprenentatges al llarg dels cicles i garantir la continuïtat educativa quan es donen canvis en l'equip docent.

Els centres, actualment, ja disposen d'una programació. El que cal és revisar-la, reflexionant sobre com es treballa i es duen a terme les activitats, tenint en compte les estratègies que afavoreixen les competències.

Esquema per elaborar les unitats de programació o projectes interdisciplinaris

1. Títol i justificació de la unitat o projecte.
2. Durada i distribució temporal al llarg del cicle.
3. Competències bàsiques, àrea principal i altres àrees o àmbits que es treballen.
4. Objectius d'aprenentatge.
5. Continguts.
6. Criteris d'avaluació.
7. Metodologia (estratègies, situacions i activitats d'aprenentatge i d'avaluació)
 - Organització - tipologia de les activitats.
 - Materials.
 - Desenvolupament de les activitats d'ensenyament i d'aprenentatge i d'avaluació.
8. Reflexió sobre la pràctica.

Cal tenir present que la finalitat central de cadascuna de les àrees curriculars és el desenvolupament de les competències bàsiques, i que cadascuna de les àrees contribueix al desenvolupament de diferents competències i, a la vegada, cada una de les competències bàsiques s'assolirà com a conseqüència del treball en distintes àrees. L'eficàcia en la consecució de les competències depèn d'una bona coordinació de les activitats de totes les àrees curriculars. La concepció, l'organització i el disseny de la programació té un paper clau en l'assoliment de les competències que estableix el currículum.

En les activitats d'aprenentatge i d'avaluació, cal aplicar estratègies basades en la participació i la interacció de l'alumnat: tasques educatives en què l'alumnat pugui aplicar allò que sap, en contextos diferents i en relació amb qüestions diverses, preferentment significatives i funcionals. I a més demanant-li, reflexió sobre el que fa, i discerniment a l'hora de triar els recursos més adients al cas, tenint en compte, també, la dimensió social de les accions.

A l'hora de preparar les activitats s'ha de reflexionar sobre si aquestes:

- Faciliten que l'alumnat treballi de forma autònoma i amb responsabilitat.
- Ajuden l'alumnat a reflexionar sobre el que fa, ho raoni i ho comunicui.
- Permeten que l'alumnat doni respostes obertes, plantejant dubtes per anar reelaborant el coneixement, i sigui conscient que està aprenent.
- Ajuden a desenvolupar habilitats d'esforç, treball, estudi.
- Fan que l'alumnat treballi en situacions on es pugui aplicar amb eficàcia allò que s'aprèn, que transfereixi els seus aprenentatges a l'anàlisi i la resolució de noves situacions, posant en pràctica els valors i les normes de convivència.
- Complementen el treball individual i el treball cooperatiu, facilitant que els companys i companyes s'ajudin entre si.
- Promouen l'ús de les TIC i els mitjans audiovisuals en tasques adients de forma integrada, com un bon recurs en la gestió del coneixement i en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge.
- Connecten amb els interessos de l'alumnat.
- Presenten diferents graus de complexitat.

8 Exemple d'unitat de programació

1. Títol i justificació de la unitat o projecte

Els personatges dels contes¹

A partir de l'objectiu de tota l'escola, d'elaborar contes per a la biblioteca, als nens i nenes de segon curs de cycle inicial els ha tocat treballar els personatges. Han de veure quins tipus de personatges intervenen en els contes, demanant informació fora de l'escola, han de fer una tria i una descripció de cadascun per grups, escrivint amb l'ordinador, acompanyada d'un dibuix i posar-la, finalment, com a fitxa mural d'informació, a la biblioteca del centre.

2. Durada i distribució temporal i al llarg del cycle

- Segon curs del cycle inicial.
- Quatre sessions (1 hora i mitja per sessió) durant el primer trimestre.

3. Competències bàsiques, àrea principal i altres àrees o àmbits que es treballen

Àrees	Competències pròpies de l'àrea	Aportacions de les àrees a les competències bàsiques
Llengua catalana i literatura (àrea principal)	· Competència comunicativa lingüística i audiovisual	· Tractament de la informació i competència digital · Competència d'aprendre a aprendre
Educació artística	· Competència artística i cultural	· Competència d'autonomia i iniciativa personal · Competència social i ciutadana

Competència comunicativa lingüística i audiovisual

La **competència oral**, en les dimensions de la interacció, de l'escolta, de la producció, i de la mediació, es treballarà a partir de: les converses amb el grup classe, les discussions del grup de treball, la lectura de textos, les respostes a les preguntes i les qüestions de la mestra i les que es fan entre els components del grup.

La **competència escrita** es potenciarà en totes les seves dimensions, receptives (lectura) i productives (escriptura), de comunicació i creació, amb activitats abans, durant i després de l'escriptura, amb l'ús i funcionalitat de la producció final: la descripció d'un personatge de contes per tal d'informar els nens i nenes de les altres classes quan vagin a consultar sobre el tema a la biblioteca del centre.

L'alumnat, en produir textos descriptius, treballant en grup, tindrà en compte les característiques que són pròpies d'aquest tipus de text, es guiarà per les imatges del personatge que ha de descriure, aplicarà les normes ortogràfiques i farà una presentació adequada a les fitxes murals que s'han de posar a la biblioteca.

1 Pràctica adaptada del CEIP Cinta Curto de Tortosa

En la **competència literària**, s'intentarà millorar l'hàbit lector i el plaer de llegir contes populars. Comparar cultures d'abans i d'ara, versions cinematogràfiques dels contes, etc., i l'estimulació de la imaginació i la creativitat.

Competència artística i cultural

Les possibilitats d'expressió i de comunicació que dóna la imatge com a suport de les descripcions textuais dels personatges dels contes farà que els dibuixos realitzats siguin importants alhora de reforçar aquests textos i fer també que l'alumnat del centre no iniciats en la lectura i l'escriptura puguin anar entenent amb més facilitat el missatge que es desprèn de les fitxes.

Tractament de la informació i la competència digital

Internet proporciona un ventall d'informació molt ampli, es poden cercar personatges de contes d'arreu del món, des de l'escola i també des de casa, tasca en la qual poden participar les famílies.

El fet de redactar les descripcions escrites a l'ordinador, per mitjà del processador de textos, fa que sigui més fàcil corregir, millorar i reescriure el text; que els diversos membres del grup puguin escriure dins del mateix text, un tros cadascú i que es pugui crear un text col·lectiu amb més facilitat.

Així mateix, tant el format de presentació final, per al mural, amb la mida i la tipologia de lletra adequada, com el disseny de la fitxa donarà una funcionalitat més actual.

Competència d'aprendre a aprendre

L'alumnat treballarà de forma conjunta, en equip, per elaborar un text. Hauran de pensar i exposar sobre què volen escriure.

A l'hora de valorar els treballs dels altres, de decidir com i què posar en el text interactuaran en grup, col·laborant en el desenvolupament d'aquesta competència, ja que hauran de regular i orientar la l'activitat amb progressiva autonomia.

Competència d'autonomia i iniciativa personal

L'alumnat s'haurà de fer responsable de portar la informació de casa, del funcionament del treball en grup, de treballar amb creativitat a l'hora de descriure i també de dibuixar el personatge. Hauran de revisar el seu treball, afrontar la crítica dels companys i companyes i elegir amb criteri propi; en resum, dur a terme el seu projecte.

Competència social i ciutadana

Els nens i les nenes treballaran conjuntament en equip i amb el grup classe, amb respecte i entesa entre tots, i adonant-se de la varietat d'informacions de les diferents cultures.

4. Objectius d'aprenentatge

Els objectius d'aprenentatge d'aquesta unitat de programació són:

- Participar en converses de grup, pensar, expressar-se i comunicar-se oralment a l'hora d'exposar les seves idees.
- Mostrar interès per les aportacions dels altres i respectar-los el torn de paraula.
- Buscar i seleccionar informació sobre els personatges dels contes.

- Demanar suport (família/mestres/bibliotecaris).
- Produir descripcions de personatges per escrit, de forma individual i en grup.
- Fer servir el dibuix com a expressió i suport a la descripció dels personatges.
- Emprar estratègies de revisar i corregir els textos per millorar-los i anar esdevenint més bons escriptors.
- Gaudir de la lectura dels contes.
- Participar en el treball cooperatiu amb el grup per argumentar i consensuar.
- Avaluar la tasca de cadascú i la dels altres, en l'expressió escrita i en la plàstica.
- Utilitzar els instruments TIC adequats (cercadors, processador de text, editor gràfic).

5. Continguts

LENGUA CATALANA I LITERATURA

Dimensió comunicativa

Parlar i conversar

- Participació activa en interaccions amb el grup o mestre, en qualsevol situació comunicativa de l'aula, tant les referides a gestió, organització, discussió dels problemes que sorgeixen en el dia a dia i, en l'explicació de vivències personals, com les derivades de situacions d'ensenyament i d'aprenentatge, amb respecte per les normes que regeixen la interacció oral (torns de paraula, to de veu, ritme).
- Interès per expressar-se oralment amb bona entonació i pronunciació.

Escoltar i comprendre

- Comprensió de textos orals de diferents tipus, formats i mitjans, per obtenir informació i per aprendre.
- Interès i respecte per les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta en presència del mestre o de la mestra.
- Interès pels textos escrits i audiovisuals com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació.
- Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir un rètol, un títol d'un llibre, una notícia d'Internet o qualsevol altre text.
- Participació en activitats de lectura col·lectiva.

Escriure

- Composició de textos escrits, que poden tenir el suport d'imatges o esquemes, basats en experiències personals i produccions en l'àmbit creatiu de la descripció de personatges.
- Ús de programari informàtic per escriure textos curts, amb un tractament de textos i un programa d'edició gràfica.
- Aplicació d'un procés reflexiu en l'escriptura de textos: pensar, escriure i revisar.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements ortogràfics treballats a classe.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació de les diferències entre llengua oral i escrita, a partir del seu ús en situacions comunicatives reals o simulades.
- Coneixement i ús de l'ortografia de base, que comporta: separar bé les paraules, no alterar l'ordre dels mots en una frase, fer correspondre una grafia a cada so (no se'n deixa, no n'hi posa de més, no altera l'ordre), fer correspondre un so a una de les grafies possibles que fan aquell so ("gersei" seria acceptable).
- Escriptura de paraules d'ús habitual a classe, en els aprenentatges i en els seus textos, per a aquest treball: hi ha/hi havia, vaig/va/vam, "acabament en -ava",
- Introducció a normes ortogràfiques més senzilles, en aquest cas, gu/qu, rr/ny/ll, bl/br/mp/mb; i de més ús; i als signes de puntuació més bàsics (punt final, coma, interrogant, admiració).
- Introducció a la terminologia gramatical: nom, verb, oració, masculí, femení, article, singular, plural.
- Valoració del progrés del dia a dia en escriptura. Opinió ajustada de les seves capacitats, sense infravalorar-se ni sobrevalorar-se.

Dimensió literària

- Comprensió, a partir d'audicions i comentaris posteriors conjunts, de literatura de tradició oral de tot tipus (rondalles, contes, cançons, dites).
- Lectura en veu alta, tot fent atenció a la pronunciació, al to de veu, a l'entonació perquè tots ho entenguin, i adequant l'entonació i el ritme a cada tipus de text.
- Escriptura de textos narratius, descripcions de personatges de contes, basant-se en models observats i analitzats, aprofitant les emocions que provoquen les imatges i altres missatges audiovisuals.
- Coneixement de la biblioteca de centre per adquirir autonomia per a la utilització dels seus recursos.

Dimensió plurilingüe i intercultural

Llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura i primera llengua estrangera

- Recerca, percepció i anàlisi de la realitat multilingüe i pluricultural de les famílies i l'entorn de l'alumnat a partir dels personatges dels contes, identificant semblances i diferències.

EDUCACIÓ ARTÍSTICA

Explorar i percebre

Visual i plàstica

- Observació i valoració d'imatges fixes i seriadades de contextos propers (historietes, còmics, il·lustracions, fotografies, contes, Internet) que vinguin del camp de les arts i la cultura visual.
- Apreciació dels objectes i imatges produïts per un mateix o per altres i valoració del progressiu coneixement que promouen.
- Elaboració de produccions plàstiques i missatges audiovisuals a partir de la percepció sensorial, la imaginació, les experiències, la realitat, les idees i les emocions, tot preveient els recursos necessaris i les possibilitats dels materials i avançant amb confiança i satisfacció en els diferents processos de producció.

6. Criteris d'avaluació

LENGUA CATALANA I LITERATURA

- Participar de forma adequada en les situacions comunicatives que es desenvoluparan en el grup, respectant les normes d'interacció oral i mostrar interès i respecte quan parlen els altres.
- Escriure descripcions de personatges, a partir de models i de creació pròpia, escrits tant a mà com amb eines informàtiques.
- Pensar i escriure la idea, rellegir el text per revisar-lo; completar-lo i millorar-lo.
- Mostrar coneixement de l'ortografia de base a l'hora d'escriure paraules d'ús habitual a classe, en els aprenentatges i en els seus textos (hi ha/hi havia, vaig/va/vam, "acabament en -ava"); aplicar les normes ortogràfiques treballades en els continguts (gu/qu, rr/ny/ll, bl/br/mp/mb) i les altres més usuals; i aplicar també els signes de puntuació més bàsics (punt final, coma, interrogant, admiració).
- Interès per aplicar els coneixements apresos en la lectura i en l'escriptura, i per la bona presentació dels treballs.

EDUCACIÓ ARTÍSTICA

- Expressar de forma senzilla, i compartir amb els companys i les companyes, les característiques del dibuix dels personatges.
- Mostrar respecte en el treball dels altres a l'hora d'escollir i valorar els projectes artístics.

7. Metodologia (estratègies, situacions i activitats d'aprenentatge i d'avaluació)

Organització - tipologia de les activitats

Com a estratègia organitzativa per atendre la diversitat i amb l'objectiu de potenciar l'assoliment de les competències bàsiques per part de tot l'alumnat, la meitat del temps curricular assignat a l'àrea de llengua catalana es treballa amb el grup sencer i amb dues mestres a l'aula (l'una és la tutora del grup i l'altra l'especialista d'educació especial).

Es treballa en la integració dels continguts de dues àrees del currículum: l'àrea de llengua com a principal i la d'educació artística –com a suport– en l'apartat d'observació de imatges i en la producció del dibuix.

Hi ha activitats preparades per al grup classe, d'altres per treballar en petits grups, de forma cooperativa, d'altres per al treball individual i d'altres per treballar-les en col·laboració amb les famílies. S'incentiva l'autonomia de l'alumnat.

La producció final ha de tenir la forma de cartell-mural per a la biblioteca del centre a fi que d'altres classes se'n puguin servir.

Materials

- Contes.
- Ordinadors connectats a Internet, processadors de text i programes d'edició gràfica.
- Fitxes de treball annexes.

Desenvolupament de les activitats d'ensenyament i d'aprenentatge i d'avaluació

- La descripció de personatges, a partir de contes, es farà en grups de quatre alumnes.
- Durant les activitats d'aprenentatge s'ha de fer el seguiment dels treballs de l'alumnat, a partir dels criteris d'avaluació elegits, i proposar les modificacions i les correccions adequades, raonades, a fi de millorar els aprenentatges.

(Vegeu el desenvolupament de la pràctica a l'Annex)

8. Reflexió sobre la pràctica

Una vegada feta la pràctica, cal que l'equip docent, en faci una valoració per tal de veure si s'han aconseguit els objectius, i modificar el que s'escaigui per aconseguir la millora dels resultats.

Annexos

Escriure contes - cicle inicial

Pràctica adaptada del CEIP Cinta Curto de Tortosa

Desenvolupament de la pràctica

Els personatges dels contes

Es recomanable seguir el desenvolupament de la descripció tenint a l'abast l'annex que s'indica al final de requadre. Trobareu tots els annexos al final del document.

SESSIÓ PRIMERA (1 hora i mitja)

1a PART (1/2 hora)

Activitats de contextualització

Es dirà:

- *“A l'escola volem fer contes per a la biblioteca i ens hem repartit el treball. Ara a nosaltres ens toca explicar com són els personatges dels contes, els altres cursos descriuran objectes, paisatges,... Quan ho tindrem fet exposarem les fitxes al mural de la biblioteca i així tothom podrà aprofitar el treball dels altres.
Treballarem en equips de quatre, cada equip escollirà un personatge.
Haurem de buscar informació i tenir molta cura a l'escriure: fer frases que tinguin sentit, separar bé les paraules i les frases, usar majúscules, treballar net, fer bona lletra... o els companys i companyes no ho podran entendre.”*
- *“Recordeu les normes consensuades per a treballar en equip i per a revisar els escrits”.*
Annexos 6 i 7

2a PART (1 hora)

Activitats ABANS de l'escriptura

Planificació

Amb el grup classe:

A partir de preguntes s'enceta una conversa amb el grup classe.

L'objectiu de la conversa és que l'alumnat vagi adonant-se que els personatges dels contes responen a tipologies de personatges. D'aquesta manera es pot parlar de fades en general i fins i tot els alumnes podran expressar elements comuns de com són i en quins contes surten. Convé que la conversa promogui que expressin els seus coneixements previs i els puguin compartir.

Aquestes són les preguntes: (es poden ajustar o adequar en funció del grup, o d'altres aspectes a considerar)

- *Us agraden els contes?*
- *Qui us conta contes?*
- *Quin conte us agrada més?*
- *Heu vist la pel·lícula d'algun conte que heu llegit o us han contat? Quins són aquests contes?*
- *Quins tipus de personatges acostumen a sortir als contes? Fem pluja d'idees: Fades, gegants, xiquets, bruixes, reis,...*

Activitats DURANT l'escriptura

S'explica als alumnes que treballaran en equip. Primer s'anomenaran els personatges i, després, es decidirà quin es tria i com es buscarà la informació sobre el personatge.

S'afavorirà que l'alumnat suggereixi més fonts d'informació però alhora s'acotaran. Es demanarà que per a la propera sessió portin contes on hi surti el personatge que han triat.

- *Treballarem en equip.*
- *Primer anomenarem personatges de contes.*
- *Cada grup escollirà un personatge.*
- *Necessitem saber com és, on viu i què fa.*
- *Demanarem ajuda a casa, a la biblioteca, a...*

Treball en equip:

S'anirà passant pels grups a fi que els alumnes anotin els personatges que van anomenant i que la tria del personatge a treballar es faci de manera consensuada i els termes de la discussió respectin les normes del treball en grup.

Es presenta l'annex 1 i es demana que anomenin i escriguin els noms dels personatges que voldrien treballar i després elegeixin el seu personatge.

- *Escriviu els noms dels personatges que anomeneu. Escolliu-ne un entre tots. Aquest serà el que treballareu.*

Annex 1

Treball individual:

Es presenta l'annex 2 i es demana que emplenin la nota per a les famílies. Se'ls recorda que el que es vol és saber com són, què fan, on viuen,...

S'anirà passant pels grups tot controlant el treball d'escriptura de cada alumne /a i adequant la seva intervenció en funció de les necessitats.

- *Ompliu la nota per a la família.*

Annex 2

SESSIÓ SEGONA (1 hora i mitja)

Per dur a terme aquesta sessió és necessari un ordinador amb connexió a Internet per a cada grup de treball.

1a PART (1/2 hora)

Activitats ABANS de l'escriptura

Treball en equip:

Analitzar els contes que han dut de casa per poder contestar les preguntes següents: com és?, on viu? i què fa?

Buscar a Internet, amb el cercador Google-imatges posant el nom del personatge escollit, i veure els diferents resultats si s'escriu el nom en català, castellà o anglès.

Les mestres van passant pels grups. Adeqüen la seva intervenció en funció de cada cas, assegurant que el grup inclogui en la seva conversa **quin aspecte té, on viu, què fa, quin és el seu caràcter, com va vestit, en quines pel·lícules o en quins contes surt aquest personatge, etc.** Si convé les mestres llegeixen les descripcions en veu (modelatge).

- *Mireu-vos amb atenció els contes que heu portat i compartiu tota la informació que heu recollit per poder respondre les preguntes que ens vàrem fer: com és, on viu, què fa,... Observeu les imatges dels contes i busqueu al Google imatges dels personatges escrivint el seu nom. Trieu-ne dues i les copieu a la fitxa annex 3 del processador de text.*

2a PART (1 hora)

Activitats DURANT de l'escriptura

Textualització i revisió

Treball en equip:

Fan la fitxa, annex 3 (una fitxa per grup). Cada grup disposarà d'un ordinador i omplirà la fitxa en un processador de text.

Mentre escriuen, les dues mestres interaccionen amb els grups, fan preguntes que condueixin a la revisió del text, i resolen dubtes (guiatge). Entre ells mateixos també interaccionen: es pregunten, argumenten, corregeixen...

- *Amb tot el que ara sabeu completeu la fitxa de treball. Tingueu molt present les normes per treballar en grup i recordeu el cartell "**Si vols fer un bon treball escrit...**" Cal fixar-se molt bé com ho fem. Recordeu que és un treball en grup; heu de fer la fitxa entre tots. Decidiu qui escriurà. Deseu el treball amb el mateix nom i el número del grup.*

Annex 3

SESSIÓ TERCERA (1 hora i mitja)

Per dur a terme aquesta sessió és necessari un ordinador amb connexió a Internet per a cada grup de treball.

1a PART (1/2 hora)

Activitats DESPRÉS de l'escriptura

Treball en equip:

Amb les pautes de revisió¹ al davant (que corresponen als punts del 1 al 5 del full de valoració - Annex 4), l'equip revisa el treball que ha fet i un d'ells llegeix el treball, annex 3, per comprovar si s'entén, poden rectificar i millorar el text que tenen a l'ordinador. Consensuen les respostes i emplen la fitxa de valoració a mà (una per grup).

- *Empleneu la fitxa de valoració entre tots i imprimeu el full amb la descripció del personatge.*
Annex 4

2a PART (1 hora)

Amb el grup classe:

El portaveu de cada equip llegeix la descripció a la resta de la classe, que avalua el treball d'acord amb unes pautes donades: bona entonació i expressió al presentar-ho i contingut del treball. Convé acordar les pautes d'avaluació en funció dels criteris que figuren als apartats de l'1 al 4 del full de valoració (annex 4) o els que el mestre consideri més adients, tot afegint-ne o precisant els que calgui.

- *Decidiu qui de vosaltres llegirà la descripció a la resta de la classe.*
Després, tots heu d'escoltar molt bé les descripcions dels altres grups per avaluar el treball segons les pautes que hem acordat.

¹ Si es considera necessari cada alumne pot disposar d'un full de pautes de revisió. De fet com que el treball és en grup i s'han de consensuar les respostes només cal que n'omplin un per grup.

SESSIÓ QUARTA (1 hora i mitja)

1a PART (1 hora)

Treball individual:

S'explica que ara és hora de treballar cadascú sol. Han de fer un dibuix del personatge i a sota hi han d'escriure la descripció. Poden consultar l'annex 3 que han confeccionat entre tots i el full de valoració per seguir les pautes i l'ordre en una descripció, tal com han fet aquests dies a classe.

El dibuix es pot fet a l'ordinador amb un editor gràfic o a mà, per escannejar-lo després.

Es pot treballar a l'aula d'informàtica amb un ordinador per a cada alumne.

Cal indicar les mides de la fitxa del personatge i la tipologia de lletres que s'ha de fer servir; i informar que un treball de cada grup es penjarà a la biblioteca de l'escola.

- *Feu un dibuix del vostre personatge i escriviu la seva descripció.*

Annex 5

2a PART (1/2 hora)

L'alumnat valora i escull un treball d'entre tots els que s'han fet en el seu grup; aquest serà el que es penjarà a la biblioteca. Les mestres van passant pels grups a fi que els criteris siguin consensuats seguint el full de valoració (annex 4) i alhora respectin les normes de treball en grup.

- *Escolliu d'entre tots els treballs del vostre grup el que us sembli millor. Aquest serà el que penjarem a la biblioteca. Recordeu que haureu d'explicar les raons de la vostra tria. El full de valoració us pot servir d'ajuda i el "**Si vols fer un bon treball escrit...**", també.*

Si es considera oportú cada grup haurà d'explicar els motius de la seva tria. Cal ajudar-los a exposar els seus arguments.

Annex 1

Personatges de contes

Equip: _____

Membres: _____

Personatges de contes	
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

Annex 2

Nota per a les famílies

Estem buscant informació sobre:

Necessitem contes i imatges on surtin els personatges anteriors, i que ens ajuden a saber:

■
■
■

Annex 3

Treball d'equip: el personatge

Equip: _____

Membres: _____

Nom del personatge	
Contes o pel·lícules on apareix	
Com és?	
On viu?	
Què fa?	

Annex 4

Full de valoració

Equip: _____

Membres: _____

Data: _____

Títol del treball		
		Puntueu d'1 a 4 el vostre treball
1.	Hem explicat com és el seu cos "per fora".	
2.	Hem descrit com va vestit.	
3.	Hem descrit el seu caràcter, com és "per dins".	
4.	Hem usat majúscules.	
5.	Hem posat punt en acabar la frase.	
6.	Tots hem col·laborat.	
7.	Hem parlat en veu baixa.	
8.	Hem deixat la feina ben acabada.	

Us ha agradat el treball que heu fet?	
Per què?	
Què hauríeu de millorar en la vostra propera tasca?	

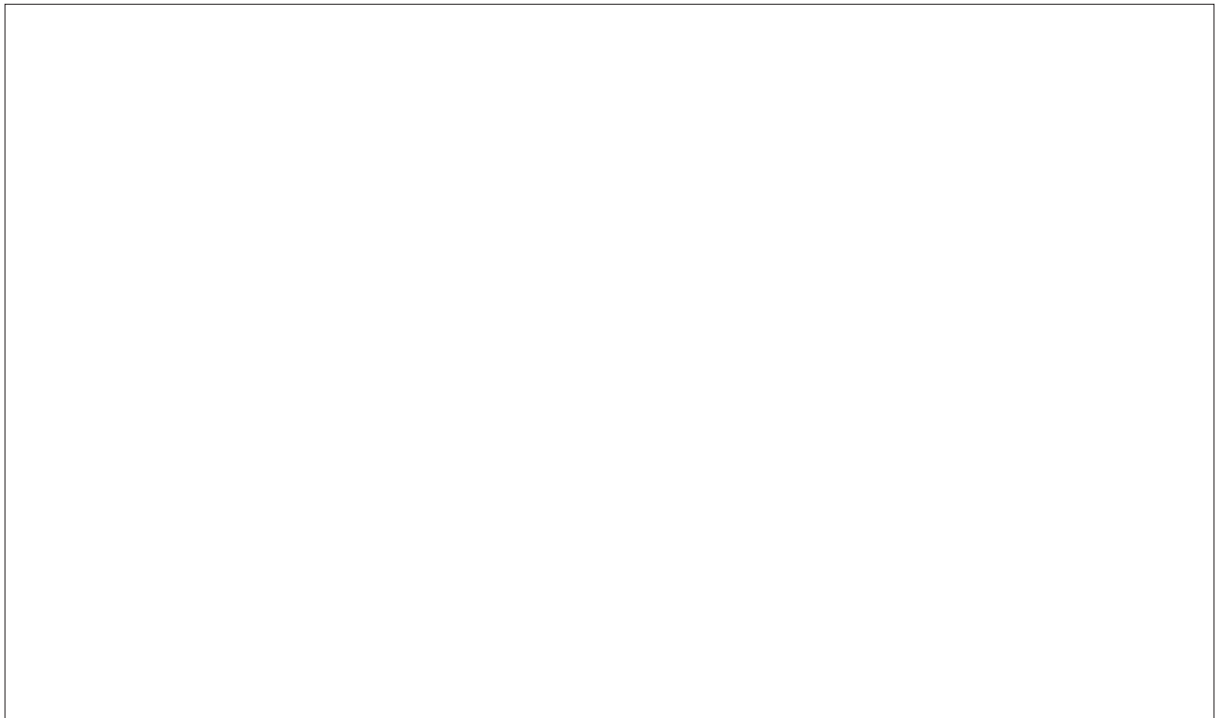
Annex 5

Nom del personatge: _____

Dibuix:

Descripció:

Annex 6

Treball en grup. Cartell per a la classe

NORMES PER TREBALLAR EN EQUIP

Participar.

Respectar el torn de paraula.

Parlar en veu baixa.

Escoltar els companys quan parlen.

Fer les tasques encomanades:

- **El portaveu:** parla en nom del grup.
- **El secretari:** escriu.
- **L'organitzador:** s'encarrega del material.
- **El coordinador:** és el responsable de l'equip.

Annex 7

Treball en grup. Cartell per a la classe

(es va ampliant al llarg del curs)

SI VOLS FER UN BON TREBALL ESCRIT...

REVISA

- Les paraules han d'estar ben separades.
- La frase ha de tenir sentit. S'ha d'entendre.
- Les majúscules al començament i als noms.
- El punt a l'acabar la frase.
- HI HA - HI HAVIA
- VAIG - VA - VAM
- Acabament en -ava
- gu / qu
- rr / r
- ny / ll
- bl / br
- mp / mb

CONSULTA EL DICCIONARI